

پیشنهادهایی به وزارت خزانهداری ایران!

مجد شاکری
نیزهشگر مالیه حکمرانی

روز گذشته آقای عبدالناصر همتی موفق نشد به عنوان وزیر امور اقتصادی و دارایی مجدداً رأی اعتماد از نمایندگان مجلس شورای اسلامی کسب کند. فارغ از اینکه چه کسی وزیر اقتصاد بعدی باشد، یک مسئله اصلی درباره وزارت اقتصاد این است که این وزارتخانه تقریباً می تواند مانع هرکاری باشد، اما نمی تواند باعث هیچ کاری شود. به طور کلی، این وزارتخانه در میان سه تعریف مختلف موجود؛ یکی به معنای مسئول مالیه دولت، دیگری به عنوان مسئول اقتصاد و سوم به معنای مسئول اقتصاد خارجی ذیل سازمان سرمایه گذاری، در حال دویدن است و عملاً هیچ تعریف مشخصی هم ندارد و به گونه ای با تکلیف است. در هر کدام از این موارد، بخشی از موضوع در اختیار این وزارتخانه است و بخش دیگری در اختیار دیگر نهادها، به گونه ای که در حوزه مالیه دولت، اختیارش با سازمان برنامه و بودجه و در حوزه اقتصاد ملی نیز با بانک مرکزی، وزارتخانه های صمت، جهاد کشاورزی و بهداشت تقسیم شده است. افزون بر این، در حوزه سیاست خارجی و اقتصاد خارجی نیز وظایفش با وزارت خارجه تقسیم شده است.

۱- نخستین اقدام وزیر بعدی اقتصاد

به نظر می رسد اولین کاری که وزیر بعدی می بایست انجام دهد، این است که حدود مسئولیت این وزارتخانه تا حد ممکن بر تأمین مالی و خزانه داری دولت متمرکز شود که مسئولیت آن بر عهده وزارت مالیه دولت است؛ اعم از تأمین درآمد از محل مالیات های ایا مدیریت دارایی های دولت برای مولد سازی آن ها. البته پیشنهاد من این است که ابتدا سرپرست این امور را انجام دهد و اگر موفق شد، این شخص به عنوان وزیر بعدی معرفی شود. همچنین، تقسیم دارایی های دو دسته دارایی هایی که باید به آن ها نگاه مولدی داشت و دارایی هایی که باید به آن ها نگاه سیاستی داشت، ضرورت دارد. این موضوع شماره یک است و هر کسی که به عنوان سرپرست توانست این لایحه را از مجلس بگذراند، می تواند به عنوان وزیر اقتصاد بعدی هم معرفی شود، به این منظور که وزارتخانه از با تکلیفی سال های سال خود خارج شود.

۲- انتقال اختیارات بند پیشران کنترل ترانزانه به وزیر اقتصاد

با توجه به اینکه وزیر اقتصاد عملاً مدیریت بانک های دولتی را به جز دو مورد در اختیار دارد، انتقال اختیارات بند پیشران کنترل ترانزانه به وزیر اقتصاد موضوع دومی است که برای ترکیب با دارایی های دولت و به دلیل مسئولیت وزرای اقتصاد بر بانک های دولتی با توجه به اثر ضد چرخه این بانک ها مفید به نظر می رسد. در این اقدام صرفاً منظور آن است که بتواند از استثنای بند پیشران کنترل ترانزانه در ترکیب با دارایی های دولت، مولد سازی دارایی ها را انجام دهد.

۳- تعیین تکلیف پرونده های خارجی در وزارت اقتصاد

نکته سوم این است که وزارت اقتصاد در حال حاضر مسئول کمیسیون مشترک ایران با دو کشور اصلی است که بیشترین مازاد حساب جاری را با آن ها داریم، یعنی چین و عراق. سطح مدیریت این موضوع به هیچ وجه نمی تواند در حد معاون وزیر و رئیس سازمان سرمایه گذاری باشد؛ لذا باید مقامی به عنوان قائم مقام وزیر اقتصاد در امور خارجی تعریف شود. پیشنهاد من این است معاون اقتصادی وزارت خارجه بانظر وزیر اقتصاد و هماهنگی با قائم مقام اقتصادی تعیین شود.

۴- ضرورت نوسازی سازمان برنامه

فراتر از این همه برای تبدیل وزارت بی تعریف فعلی به وزارت مالیه دولت، انتقال تنظیم و مسئولیت بودجه جاری دولت و انفکاک آن از سازمان برنامه آن هم در چهار چوب انتقال مفهوم مالیه دولت ضروری است. در عوض، مسئولیت سازمان برنامه در حوزه عمرانی باید تعریف شود به صورتی که این نهاد بتواند مدیریت توسعه را مجدداً به عهده بگیرد و به تعریفی که پیش از برنامه عمرانی سوم داشته است، بازگردد.

۵- با عینک واقع بینی، شرایط کنونی را ببینیم

در نهایت، سناریوی اصلی این خواهد بود که پس از آقای همتی، یک وزیر نسبتاً ضعیف تر وارد دولت شود. در حال حاضر نیز گزینه های مختلف در حال ریزش اند و تقریباً اکثر آن ها گزینه های ضعیفی اند. اما اگر می خواهیم کمکی به این کشور کنیم، مسیرش نمی تواند جز از تغییر معنای وزارت اقتصاد بگذرد تا این وزارتخانه از وضعیت با تکلیف فعلی که در آن، چه دُرُ پسند، چه خاندوزی و چه همتی نهایتاً نتوانستند موفقیت متمایزی ایجاد کنند، خارج شود.

نوسان گیری بین وفاق و استقلال

پیام سیاست داخلی استیضاح همتی چه بود؟

۲

فرصت ترمیم ایده

با استیضاح همتی دولت
می تواند با تغییرات مؤثر
در کابینه، ایده توسعه
اجتماعی را بازسازی کند

رهبر انقلاب در محفل انس با قرآن و در جمع استادان و قاریان ممتاز و بین المللی تبیین کردند

عدالت مهم ترین مسئله بعد از توحید است

۲

عشق علیه تحجر

مجموعه غزل «نیست»
همان سنت معناگرایی فاضل نظری
در سرودن شعر را ادامه می دهد

تعداد بلیت های فروخته شده در ۱۴۰۳ به ۳۴ میلیون رسید

رشد ۲۰ درصدی مخاطب
در سینمای ایران

۱۳

بنیان گذاران DeepSeek و «علی بابا» فارغ التحصیلان «ججیانگ» چین اند
دانشگاهی که کمتر از آن شنیده اید

معدن استعداد در یک
نیروگاه تحقیقاتی

۶